ପ୍ରଭୁ ଜଗନ୍ନାଥ, ଜଗନ୍ନାଥ ସିନାରି ନରସିଂହ ଦାସ ମହାପାତ୍ର ଶ୍ରୀଧର ପଣ୍ଡା ଇତ୍ୟାଦି ମାନଙ୍କ ଜରିଆରେ

ବନାମ

ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ନଭେମ୍ବର 2,1988

(କେ. ଏନ୍. ସିଂହ ଏବଂ ଲଳିତ ମୋହନ ଶର୍ମା, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଦ୍ୱୟ ।]

ଓଡ଼ିଶା ଜମିଦାରୀ ଉଚ୍ଛେଦ ଅଧିନିୟମ, 1951: ଧାରା 3ଏ, 7ଏ, 8ଡି, 8ଇ, 13 । ଏବଂ 13ଜି-ପ୍ରଭୁ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତି-ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଅଧୀନରେ ଅଛି କି ।

ଓଡ଼ିଶା ଜମିଦାରୀ ଉଚ୍ଛେଦ ଅଧିନିୟମ, **1951** ରୟତ୍ ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ମଧ୍ୟସତ୍ୱାଧିକାରୀଙ୍କ ଭୂମିରେ ସମସ୍ତ ଅଧିକାରକୁ ଉଚ୍ଛେଦ କରିବା ପାଇଁ ଏବଂ ଯାହା ରାଜ୍ୟରେ ଯେକୌଣସି ନାମରେ ଜଣାଶୁଣା ଏବଂ ଏହାକୁ ରାଜ୍ୟ ଅଧୀନରେ ନ୍ୟସ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରଣୟନ କରାଯାଇଥିଲା । ଧାରା **3** ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ଏକ ଅଧିସୂଚନା ଦ୍ୱାରା ଏହା ଘୋଷଣା କରିବାକୁ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରେ ଯେ ସେଥିରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇଥିବା କୌଣସି ସମ୍ପତ୍ତି ରାଜ୍ୟକୁ ହସ୍ତାନ୍ତରିତ ହୋଇଛି ଏବଂ ରାଜ୍ୟରେ ନିହିତ ହୋଇଛି, ଅର୍ଥାତ୍, ସମ୍ପୃକ୍ତ ମଧ୍ୟସତ୍ୱାଧିକାରୀଙ୍କ ଅଧିସୂଚିତ ସ୍ୱାର୍ଥରୁ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇଛନ୍ତି ଏବଂ କ୍ଷତିପୂରଣ ପାଇବାକୁ ହକଦାର ଅଟନ୍ତି । ଏକ ସଂଶୋଧନ ଦ୍ୱାରା ଧାରା **3**-ଏକୁ ଅଧିନିୟମରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ଯାହା ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ସମଗ୍ର ରାଜ୍ୟରେ କିମ୍ବା ରାଜ୍ୟର ଏକ ଅଂଶରେ ମଧ୍ୟସତ୍ୱାଧିକାରୀଙ୍କ ଏକ ବର୍ଗ କିମ୍ବା ବର୍ଗ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏକକ ଅଧିସୂଚନା ଜାରି କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦେଇଥିଲା । **1963** ମସିହାରେ ଆଉ ଏକ ସଂଶୋଧନ ଦ୍ୱାରା ସାର୍ବଜନୀନ ନ୍ୟାସ ଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରି ଏହି ଅଧିନିୟମରେ ଅଧ୍ୟାୟ **II**- ଏ ସାମିଲ କରାଯାଇଥିଲା । ଧାରା **13**-ଏ ର ଖଣ୍ଡ (ଇ) "ନ୍ୟାସ- ସମ୍ପତ୍ତି" ବିଷୟରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛି । ଦ୍ୱିତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟ-ଏ ରେ ଦାବି ଗୁଡିକ ଏବଂ ନ୍ୟାସ ସମ୍ପତ୍ତି ବୋଲି ଦାବି କରାଯାଉଥିବା ସମ୍ପତ୍ତିର ପ୍ରକୃତି ଗ୍ରହଣ କରିବା ଏବଂ ଅଧିସୂଚନା ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଘୋଷଣା କରିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥିଲା । ଏପରି ଅବଧାରଣାର ପ୍ରଭାବ ଧାରା **3** କିମ୍ବା **3**-ଏ ଦ୍ୱାରା ଜାରି ହୋଇଥିବା ଅଧିସୂଚନା ଅଧୀନରେ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ନିହିତ ହେବାରୁ ରକ୍ଷା କରିବାକୁ ଧାରା **13-1 (1)** ରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଅଧିନିୟମର ଧାରା **3** ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରଭୁ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ **27-4-1963** ରେ ଏକ ଅଧିସୂଚନା ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା; ଏବଂ ସେହି ତାରିଖରେ ଧାରା **13**-ଜି, ଅଧ୍ୟାୟ **2**-ଏ ଅଧୀନରେ ଅନ୍ୟ ଏକ ଅଧିସୂଚନାକୁ ଅନୁସରଣ କରି ସେହି ସମ୍ପତ୍ତିକୁ "ନ୍ୟାସ ସମ୍ପତ୍ତି " ଭାବରେ ଘୋଷଣା କରାଯାଇଥିଲା । ପରିଣାମ ସ୍ୱରୂପ ଦେବତାଙ୍କୁ ସମ୍ପତ୍ତିରୁ ଅଲଗା କରାଯାଇ ନଥିଲା । **1970** ମସିହାରେ ଦ୍ୱିତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟ-ଏ କୁ ରଦ୍ଦ କରାଯାଇଥିଲା । **1974** ମସିହାରେ ଧାରା **2**ରେ ଖଣ୍ଡ **(00)** ସନ୍ନିବେଶିତ ହେବା ଦ୍ୱାରା ଉକ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ "ନ୍ୟାସ ସମ୍ପତ୍ତି" ଭାବେ ଜାରି ରହିଥିଲା ।" **18.3.1974** ରେ ଧାରା **3**-ଏ ଅଧୀନରେ ଏକ ଅଧିସୂଚନା ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା ଯେଉଁଥିରେ ଦେବତାଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ରାଜ୍ୟ ଅଧୀନରେ ନିହିତ ଥିବା ଘୋଷଣା କରାଯାଇଥିଲା ।

ଉକ୍ତ ଅଧିସୂଚନାର ବୈଧତାକୁ ଆପତ୍ତି କରି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଏକ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ଖାରଜ ହୋଇଥିଲା ।

ଏହି ଅଦାଲତରେ ହୋଇଥିବା ଆବେଦନରେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଦ୍ଵିତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟ-ଏ ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରଭୁ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ଏକ "ନ୍ୟାସ ସମ୍ପତ୍ତି" ଭାବେ ଘୋଷଣା କରୁଥିବା ନିର୍ଣ୍ଣୟର ଫଳସ୍ୱରୂପ ଏହାକୁ ଅଧିନିୟମ ପରିସରରୁ ନିଶ୍ଚିତଭାବେ ବାଦ୍ ଦିଆଯାଇଛି ବୋଲି ଧରିନେବାକୁ ହେବ ଏବଂ ଏହି ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ଏବଂ ଦ୍ଵିତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟ-ଏ ରଦ୍ଦ ହେବା ପରେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ରହିଥିଲା । 13-1 ଧାରା ଅନୁଯାୟୀ ଅର୍ଜିତ ଅଧିକାର ଦ୍ଵିତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟ-ଏ ର ରଦ୍ଦ ହେବା ପରେ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ କାରଣ ଉକ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଅଧିନିୟମ ପରିସର ବାହାରେ ଥିଲା । ଭଗବାନ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ 1974 ମସିହା ସଂଶୋଧନ ଅଧିନିୟମ ଧାରା 2 ଖଣ୍ଡ (00)ରେ "ନ୍ୟାସ ସମ୍ପତ୍ତି" ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥାପିକାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ଉକ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ଅଧିନିୟମର ଅନିମିୟତାରୁ ସ୍ଥାୟୀ ଭାବେ ମୁକ୍ତ କରିବା ଥିଲା ।

ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରି, ଏହି ଅଦାଲତ, ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଛନ୍ତି ଯେ:

1. 18.3.1974 ତାରିଖରେ ଅଧିନିୟମ **3-**ଏ ଅଧୀନରେ ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ଅଧିସୂଚନାରେ କୌଣସି ଅପରିପକ୍ୱତା ନାହିଁ ।

2. ଧାରା **13-I** ର ଭାଷାରୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ଏହା ଧାରା **13-**ଜି ଅଧୀନରେ ଘୋଷିତ ଏକ "ନ୍ୟାସ ସମ୍ପତ୍ତି" କୁ ଧାରା **3** କିମ୍ବା **3-**ଏ ଅଧୀନରେ ଜାରି ହୋଇଥିବା ଅଧିସୂଚନାର କାର୍ଯ୍ୟରୁ ରକ୍ଷାକରିଥାଏ କିନ୍ତୁ ଲାଭକୁ ପୁନଃ ବିସ୍ତାର କରିନଥାଏ । ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଏହି ଅଧିନିୟମରୁ ନିଜକୁ ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି ନାହିଁ ଏବଂ ଏହି ଆଇନ ଅଧୀନରେ ଜାରି ହୋଇଥିବା ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅଧିସୂଚନା ଦ୍ଵାରା ଏହାକୁ ସ୍ଥାୟୀ ପ୍ରତିରୋଧକ ସହିତ ପରିଧାନର ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

3. ଅଧିନିୟମ **7-**ଏ, **8-**ଏ, **8-**ଡି ଏବଂ **8-**ଇ ଏକ ନ୍ୟାସ ସମ୍ପତ୍ତି ପାଇଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରେ ଏବଂ ନିର୍ଭୁଲ ଭାବରେ ସୂଚିତ କରେ ଯେ "ନ୍ୟାସ ସମ୍ପତ୍ତି" ଗୁଡିକ ଆଇନର ପରିସର ମଧ୍ୟରେ ଅଛି । ଧାରା **13-**ଜି ଅଧୀନରେ ଏକ ଘୋଷଣାନାମାରୁ ସେମାନେ ପାଇଥିବା ଲାଭ ସୀମିତ ଅଟେ ଏବଂ କେବଳ ପୂର୍ବରୁ ଜାରି ହୋଇଥିବା ଏକ ନିହିତ ଅଧିସୂଚନା ପାଇଁ ଉଲ୍ଲେଖଯୋଗ୍ୟ ।

ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର: ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 3177/1982 ।

ତା 24.2.81ରିଖରେ ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ମୂଳ ଅଧିକାରିତା ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 233/1977 ରେ ପ୍ରଦାନ କରିଥିବା ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ଆସିଛି ।

ଆବେଦନକାରୀ ପାଇଁ ଏନ୍. କେ. ଦାସ ଏବଂ ଏ. ପି. ମହାନ୍ତି ।

ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଜି. ଏଲ. ସଙ୍ଘି, ଆର. କେ. ମେହେଟ୍ଟା, ସୁଶ୍ରୀ ମୋନା ମେହେଟ୍ଟା ଏବଂ ଜେ. ଆର. ଦାସ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ନ୍ୟାୟାମୂର୍ତ୍ତି **ଜେ. ଶର୍ମାଙ୍କ** ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏକ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ମାମଲାରେ ଓଡ଼ିଶା ହାଇକୋର୍ଟଙ୍କ ନିର୍ଣ୍ଣୟରୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ଦ୍ୱାରା ଏହି ଆବେଦନରେ ଯେଉଁ ପ୍ରଶ୍ନଉଠିଛି ତାହା ହେଉଛି ଓଡ଼ିଶା ଜମିଦାରୀ ଉଚ୍ଛେଦ, 1951 ର ଧାରା 3-ଏ ଅନୁଯାୟୀ ତା18.3.1974 ରିଖରେ ଜାରି ହୋଇଥିବା ଅଧିସୂଚନାର ଫଳସ୍ୱରୂପ ଭଗବାନ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ "ସମ୍ପତ୍ତି" ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଅଧୀନରେ ନିହିତ ହୋଇଛି କି (ଏହାପରଠାରୁ ଅଧିନିୟମ ଭାବେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି) କିମ୍ବା ସେହି ଅଧିସୂଚନା କ୍ଷମତାତୀତ ଅଟେ ଏବଂ ରଦ୍ଦ କରିବାପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ।

2. ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଜଗନ୍ନାଥ ମନ୍ଦିରର ଅଧିଷ୍ଠାତା ଦେବତା ଭଗବାନ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ସେବକ ଏବଂ ଉପାସକ ବୋଲି ଦାବି କରୁଥିବା ଅନେକ ବ୍ୟକ୍ତି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । ମନ୍ଦିରର ପରିଚାଳନା ଏବଂ ମଧ୍ୟସତ୍ତ୍ୱାଧିକାରୀଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥ ସମେତ ସମ୍ପତ୍ତି ଏକ ନ୍ୟାସ ହାତରେ ଅଛି ଯାହା ଏହି ମାମଲାରେ ଉତରଦାତା ଭାବରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲା । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଓ ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲାପାଳ, ଜଗନ୍ନାଥ ମନ୍ଦିରର ପ୍ରଶାସକ, ଜଗନ୍ନାଥ ସମିତିଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । ସେମାନେ, ତଥାପି, ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ସମର୍ଥନ କରନ୍ତି ନାହିଁ ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ସହିତ ସହମତ ଯେ "ସମ୍ପତ୍ତି" ଆକ୍ଷେପିତ ଅଧିସୂଚନା ଅଧୀନରେ ନିହିତ ହୋଇଛି ।

3. ରୟତ ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ମଧ୍ୟସତ୍ତ୍ୱାଧିକାରୀଙ୍କ ଭୂମିରେ ଥିବା ସମସ୍ତ ଅଧିକାରକୁ ଉଚ୍ଛେଦ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏବଂ ଏହାକୁ ରାଜ୍ୟ ଅଧୀନରେ ନ୍ୟସ୍ତ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ 1952 ମସିହାରେ ଏହି ଅଧିନିୟମ ପାରିତ ହୋଇଥିଲା । ଧାରା 3 ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ଏକ ଅଧିସୂଚନା ଦ୍ୱାରା ସେଥିରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇଥିବା କୌଣସି ସମ୍ପତ୍ତି ରାଜ୍ୟକୁ ହସ୍ତାନ୍ତରିତ ହୋଇଛି ଏବଂ ରାଜ୍ୟରେ ନିହିତ ହୋଇଛି ବୋଲି ଘୋଷଣା କରିବାକୁ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରେ । ଏପରି ଏକ ଅଧିସୂଚନାର ଫଳାଫଳ ଧାରା 5ରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି । ମୋଟାମୋଟି ଭାବେ, ସମ୍ପୃକ୍ତ ମଧ୍ୟସତ୍ତ୍ୱାଧିକାରୀଙ୍କ ଅଧିସୂଚିତ ସ୍ୱାର୍ଥରୁ ବଞ୍ଚିତ କରାଯାଇଥାଏ ଏବଂ ଅଧିନିୟମରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ଢଙ୍ଗରେ କ୍ଷତିପୂରଣ ହିସାବ କରି ପାଇବାକୁ ହକଦାର ହୋଇଥାନ୍ତି । ଏକ ସଂଶୋଧନ ଦ୍ୱାରା ଧାରା 3-ଏ କୁ ଅଧିନିୟମରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ସମଗ୍ର ରାଜ୍ୟରେ କିମ୍ବା ରାଜ୍ୟର ଏକ ଅଂଶରେ ମଧ୍ୟସ୍ଥିଙ୍କ ଏକ ବର୍ଗ କିମ୍ବା ବର୍ଗଗୁଡିକ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏକକ ଅଧିସୂଚନା ଜାରି କରିବାକୁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । 1963 ମସିହାରେ ଆଉ ଏକ ସଂଶୋଧନ ଦ୍ୱାରା ଏହି ଅଧିନିୟମରେ ଅଧ୍ୟାୟ II- ଏ କୁ ସାମିଲ କରାଯାଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ସାର୍ବଜନୀନ ନ୍ୟାସଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥିଲା । ଧାରା 13-ଏ ର ଖଣ୍ଡ (ଇ) "ନ୍ୟାସ ସମ୍ପତ୍ତି" କୁ ଏକ ସମ୍ପତ୍ତି ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛି ଯେଉଁଠାରେ ସମଗ୍ର ଆୟକୁ କେବଳ ବଦାନ୍ୟ କିମ୍ବା ଧାର୍ମିକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଉତ୍ସର୍ଗୀକୃତ ହୋଇଥାଏ । କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଭଗବାନ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତି "ନ୍ୟାସ ସମ୍ପତ୍ତି" ର ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି । ଦାବି ଏବଂ ନ୍ୟାସ ସମ୍ପତ୍ତି ଦାବିର ପ୍ରକୃତିକୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରିବା ଏବଂ ଅଧିସୂଚନା ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଘୋଷଣା କରିବା ଆଦିକୁ ଦ୍ୱିତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟ-ଏ ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥିଲା । ଧାରା 13-1 (1) ରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ଏପରି ନିର୍ଣ୍ଣୟର ପ୍ରଭାବ ଧାରା 3 କିମ୍ବା 3-ଏ ଦ୍ୱାରା ଜାରି ହୋଇଥିବା ଅଧିସୂଚନା ଅଧୀନରେ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ନିହିତ ହେବାରୁ ରକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ଥିଲା ।

4. 27. 4. 1963 ରେ ରେ ଭଗବାନ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଅଧିନିୟମ ଧାରା 3 ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଅଧିସୂଚନା ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସେହି ଦିନ ଦ୍ୱିତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟ-ଏ ଅଧୀନରେ ଅନ୍ୟ ଏକ ଅନୁସାରଣାତ୍ମକ

ଅଧିସୂଚନା ଦ୍ୱାରା ଏହି ନ୍ୟାସକୁ ନ୍ୟାସ ସମ୍ପତ୍ତି ଭାବରେ ଘୋଷଣା କରିଥିଲା । ଫଳସ୍ୱରୂପ ଦେବତାଙ୍କୁ ସମ୍ପତ୍ତିରୁ ଅଲଗା କରାଯାଇ ନଥିଲା । 1970 ମସିହାରେ ଅଧ୍ୟାୟ II-ଏ କୁ ରଦ୍ଦ କରାଯାଇଥିଲା । 1974 ମସିହାରେ ଏହି ଅଧିନିୟମକୁ ପୁନଃ ସଂଶୋଧନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ "ନ୍ୟାସ ସମ୍ପତ୍ତି" ଯାହାକୁ ମୂଳ ଅଧିନିୟମର ସଂଜ୍ଞାରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇନଥିଲା, ତାହା ନିମ୍ନଲିଖିତ ସର୍ତ୍ତରେ ଖଣ୍ଡ (00) ରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଥିଲା (ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣକୁ ବାଦ ଦିଆଯାଇଛି ଯାହା ବର୍ତ୍ତମାନ ମାମଲା ପାଇଁ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ନୁହେଁ):

" (00) ' 'ନ୍ୟାସ ସମ୍ପତ୍ତି' ର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଏକ ସମ୍ପତ୍ତି ଯାହାର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରକୃତ ଆୟ କୌଣସି ନ୍ୟାସ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଆଇନଗତ ଅନୁଗ୍ରହ ଅଧୀନରେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଆର୍ଥିକ ଲାଭର କୌଣସି ସଂରକ୍ଷଣ ବିନା ସାର୍ବଜନୀନ ପ୍ରକୃତିର ଦାତବ୍ୟ କିମ୍ବା ଧାର୍ମିକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଉତ୍ସର୍ଗୀକୃତ ହୋଇଛି ।

ଉଲ୍ଲେଖଥାଉକି, ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ମନ୍ଦିର ଅଧିନିୟମ, 1955ର ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟରେ ପୁରୀସ୍ଥିତ ଭଗବାନ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ମନ୍ଦିରର ସମସ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତି ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ଜମିଦାରୀ ଉଚ୍ଛେଦ (ସଂଶୋଧନ) ଅଧିନିୟମ, 1970 କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ତାରିଖ ପୂର୍ବରୁ ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ସକ୍ଷମ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଘୋଷିତ ସମସ୍ତ ନ୍ୟାସ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ନ୍ୟାସ ସମ୍ପତ୍ତି ଭାବେ କୁହାଯିବ ।

18.3.1974 ମସିହାରେ ଧାରା 3-ଏ ଅଧୀନରେ, ନିମ୍ନରେ ଉଦ୍ଧୃତ, ଆକ୍ଷେପିତ ଅଧିସୂଚନା ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା:

"18.3.1974

ଏସ୍. ଆର୍. ଓ. ସଂଖ୍ୟା 184/74 -ଓଡ଼ିଶା ଜମିଦାରୀ ଉଚ୍ଛେଦ ଅଧିନିୟମ, 1951 (ଓଡ଼ିଶା ଅଧିନିୟମ-1,1952) ର ଧାରା 3-ଏ ର ଉପଧାରା (1) ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରି ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏତଦ୍ୱାରା ଘୋଷଣା କରିଛନ୍ତି ଯେ:

(i) ଉକ୍ତ ଅଧିନିୟମର ଦ୍ୱିତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟ-ଏ ଅନୁଯାୟୀ ଯେଉଁ ମାନଙ୍କର ସମ୍ପତ୍ତିଗୁଡ଼ିକୁ ନ୍ୟାସ ସମ୍ପତ୍ତି ଭାବରେ ଘୋଷଣା କରାଯାଇଛି, ସେହି ସମସ୍ତ ମଧ୍ୟସତ୍ୱାଧିକାରୀଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥକୁ ରକ୍ଷା କରାଯାଇଛି ।

(ii) ଯେଉଁମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉକ୍ତ ଅଧ୍ୟାୟ ଅଧୀନରେ କରାଯାଇଥିବା ଦାବି ଏବଂ ସନ୍ଦର୍ଭ ଗୁଡ଼ିକ ଓଡ଼ିଶା ଜମିଦାରୀ ଉଚ୍ଛେଦ (ସଂଶୋଧନ) ଅଧିନିୟମ, 1970 (1970 ର ଓଡ଼ିଶା ଅଧିନିୟମ 33) ର ଆରମ୍ଭ ତାରିଖରେ ବିଚାରାଧୀନ ଥିଲା; ଏବଂ

(iii) ରାଜ୍ୟ ଉପରେ ପୂର୍ବରୁ ନ୍ୟସ୍ତ ଥିବା ସମ୍ପତ୍ତି ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସମସ୍ତ ମଧ୍ୟସତ୍ୱାଧିକାରୀଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥ ରାଜ୍ୟ ନିକଟକୁ ଚାଲିଯାଇଛି ଏବଂ ସମସ୍ତ ବାଧାରୁ ମୁକ୍ତ ହୋଇ ରାଜ୍ୟରେ ନ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଛି ।

(ସଂଖ୍ୟା 13699-ଇଏ -I-ଏନଡି -1/74-ଆର)

ରାଜ୍ୟପାଳଙ୍କ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା

ଏସ୍. ଏମ୍. ପଟ୍ଟନାୟକ

ଆୟୁକ୍ତ-ତଥା-ସରକାରଙ୍କ ସଚିବ "।

ଏହି ପୃଷ୍ଠଭୂମିରେ ଏହି ଅଧିସୂଚନାକୁ ଆପତ୍ତିକରି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦାବିକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟ ଦ୍ୱାରା ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରିଦେଇଥିଲେ ।

5. ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଦ୍ୱାନ ଓକିଲ ଯୁକ୍ତି କରିଛନ୍ତି ଯେ ପ୍ରଭୁ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ଏକ "ନ୍ୟାସ ସମ୍ପତ୍ତି" ଘୋଷଣା କରୁଥିବା ଏହି ଦ୍ୱିତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟ-ଏ ନିର୍ଣ୍ଣୟର ଫଳସ୍ୱରୂପ ଏହାକୁ ଆଇନର ପରିସରରୁ ବାଦ ଦିଆଯିବା ଆବଶ୍ୟକ, ଏବଂ ଆଇନ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଏହି ଫଳ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ହୋଇଗଲା ଏବଂ ଦ୍ୱିତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟ-ଏ ରଦ୍ଦ ହେବା ପରେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ରହିଲା । ଓଡ଼ିଶା ସାଧାରଣ ଖଣ୍ଡ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 5 ଉପରେ ବିଶ୍ୱାସ ରଖାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ନିର୍ଣ୍ଣୟର ଫଳସ୍ୱରୂପ ଧାରା 13-1 ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନକାରୀ, ହାସଲ କରିଥିବା ଅଧିକାର ଏହି ଅଧ୍ୟାୟ ରଦ୍ଦ ହେବା ପରେ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ବିଦ୍ୱାନ ଓକିଲ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ ଯେ ଉକ୍ତ ନିର୍ଣ୍ଣୟର ପରିଣାମ ସ୍ୱରୂପ ପ୍ରଶ୍ନଗତ ସମ୍ପତ୍ତି, ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଅଧିନିୟମର ପରିସର ବାହାରକୁ ଚାଲିଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏହି କାରଣରୁ 1974 ମସିହାରେ ଯେତେବେଳେ ଅଧିନିୟମକୁ ପୁନଃ ସଂଶୋଧନ କରାଯାଇଥିଲା ସେତେବେଳେ ଅଧିନିୟମ 2 ରେ "ନ୍ୟାସ ସମ୍ପତ୍ତି" କୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ପଡିଥିଲା ଏବଂ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ କୌଣସି ବିବାଦକୁ ବନ୍ଦ କରିବା ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଭଗବାନ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ତୁରନ୍ତ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । ବିଦ୍ୱାନ ଓକିଲଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ, ବ୍ୟବସ୍ଥାପିକାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ଅଧିନିୟମ ଅନିଶ୍ଚତାରୁ ସ୍ଥାୟୀ ଭାବରେ ମୁକ୍ତ କରିବା । ଆମ ମତରେ, ଏହି ତର୍କର କୌଣସି ଯଥାର୍ଥତା ନାହିଁ ଏବଂ ଏହାକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯିବା ଉଚିତ ।

6. ଏହା ସତ୍ୟ ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ "ନ୍ୟାସ ସମ୍ପତ୍ତି" ଭାବରେ ଘୋଷଣା କରି ଧାରା 13-ଜି ଅଧୀନରେ ଏକ ଆଦେଶ ପାରିତ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଧାରା 2 ରେ ଖଣ୍ଡ (00) କୁ ସନ୍ନିବେଶ ଦ୍ୱାରା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତି ଏକ "ନ୍ୟାସ ସମ୍ପତ୍ତି" ଭାବରେ ଜାରି ରହିଥିଲା, କିନ୍ତୁ ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି ଯେ ଏହିପରି ଘୋଷଣାରୁ ଉପନୀତ ଆଇନଗତ ପ୍ରଭାବ କ 'ଣ ରହିଛି । ଏହି ଦିଗକୁ ଧାରା 13-I ମଧ୍ୟରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଛି, ଯାହା ନିମ୍ନଲିଖିତ ଭାବେ ଉଦ୍ଧୃତ ହୋଇଛି (ଉପଧାରା (2) କୁ ବାଦ ଦେବା ଯାହା ବର୍ତ୍ତମାନ ସନ୍ଦର୍ଭରେ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ନୁହେଁ):

> " 13-I. ଧାରା 13-ଜି ଅଧୀନରେ ପାରିତ ଆଦେଶର ପ୍ରଭାବ:(1) ଏହି ଅଧ୍ୟାୟ ଅଧୀନରେ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ କିମ୍ବା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ନ୍ୟାସ ସମ୍ପତ୍ତି ଭାବରେ ଘୋଷିତ ସମସ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ, ମାମଲା ଯେପରି ହେଉନା କାହିଁକି, ନିହିତ ଅଧିସୂଚନାର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତାରୁ ବାଦ ଦିଆଯାଇଛି ଏବଂ ଏହି ଅନୁସାରେ କଦାପି ରାଜ୍ୟକୁ ନ୍ୟସ୍ତ କରାଯିବ ନାହିଁ । "(ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଛି)

ଏହି ଧାରାର ଭାଷାରୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ଏହା ଧାରା 13-ଜି ଅଧୀନରେ ଘୋଷିତ ଏକ "ନ୍ୟାସ ସମ୍ପତ୍ତି" କୁ ଧାରା 3 କିମ୍ବା 3-ଏ ଅଧୀନରେ ଜାରି ହୋଇଥିବା ଅଧିସୂଚନାର କାର୍ଯ୍ୟରୁ ରକ୍ଷା କରେ କିନ୍ତୁ ଲାଭକୁ ପୁନଃ ତ୍ୱରାନ୍ୱିତ କରେ ନାହିଁ । ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଏହି ଅଧିନିୟମକୁ ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରେ ନାହିଁ ଏବଂ ଏହି ଆଇନ ଅଧୀନରେ ଜାରି ହୋଇଥିବା

ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅଧିସୂଚନା ଦ୍ୱାରା ଏହାକୁ ସ୍ଥାୟୀ ପ୍ରତିରୋଧକ ସହିତ ରହିବାକୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଧାରା 13-କେ ର ଖଣ୍ଡ (b) ଦ୍ୱାରା ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅଧିସୂଚନା ଦ୍ୱାରା ସ୍ପଷ୍ଟ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଏହିପରି ଏକ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟରେ ଅଧୀନରେ ନ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇପାରିବ ଯାହା ନିମ୍ନଲିଖିତ ଭାବେ ପଢାଯାଏ:

" (a)... ... ...

(b) ଏହି ଅଧ୍ୟାୟରେ ସେମିତି କିଛି ନାହିଁ ଯାହା ଧାରା 3 ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଅଧିସୂଚନା ଜାରି କରିବା ଦ୍ୱାରା ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ କୌଣସି ନ୍ୟାସ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ନିହିତ କରିବାରେ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ସୃଷ୍ଟି କରିବ ।

ଅଧିନିୟମର ଧାରା 7-ଏ, 8-ଏ, 8-ଡି ଏବଂ 8-ଇ ଗୁଡିକ ଏକ ନ୍ୟାସ ସମ୍ପତ୍ତି ପାଇଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରେ ଏବଂ ନିର୍ଭୁଲ ଭାବରେ ସୂଚିତ କରେ ଯେ "ନ୍ୟାସ ସମ୍ପତ୍ତି" ଏହି ଅଧିନୀୟମର ପରିସର ମଧ୍ୟରେ ଅଛି । ଧାରା 13-ଜି ଅଧୀନରେ ଏକ ଘୋଷଣାନାମାରୁ ସେମାନେ ପାଇଥିବା ଲାଭ ସୀମିତ ଏବଂ କେବଳ ପୂର୍ବରୁ ଜାରି ହୋଇଥିବା ଏକ ନିହିତ ଅଧିସୂଚନା ପାଇଁ ଉଲ୍ଲେଖଯୋଗ୍ୟ । ତେଣୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଦ୍ୱାନ ଓକିଲଙ୍କ ତର୍କରେ କୌଣସି ଯୋଗ୍ୟତା ନାହିଁ ଯେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଜାରି ହୋଇଥିବା ଅଧିସୂଚନା ଦ୍ୱାରା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତି ରାଜ୍ୟ ଅଧିନର ନିହିତ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ।

7. ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ଆମେ ବିଚାର କରୁଛୁ ଯେ 18.3.1974 ମସିହାରେ ଅଧିନିୟମ 3-ଏ ଅଧୀନରେ ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ଅଧିସୂଚନାରେ କୌଣସି ଅପରିପକ୍ୱତା ନାହିଁ । ଆବେଦନ ବିଫଳ ହୋଇଛି ଏବଂ ଖାରଜ କରାଯାଇଛି କିନ୍ତୁ ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ପାଇଁ କୌଣସି ଆଦେଶ ନାହିଁ ।

ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରାଗଲା ।

ଅସ୍ୱୀକାର ପତ୍ର

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମୋକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଂଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର:
ଶ୍ରୀ ଜଟାଧାରୀ ସେଠୀ
ଅନୁବାଦକ, ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ